

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
Commissie Wetsvoorstellen

Aan de Vaste commissie voor Financiën van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Mevrouw mr. P.F.L.M. Tielens-Tripels
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 8 november 2017

Betreft: Commentaar van de Commissie Wetsvoorstellen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs op de Nota van wijziging bij het Belastingplan 2018 (34 785) en het wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uitsfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld (34 819) alsmede naar aanleiding van de schriftelijke antwoorden WGO I - pakket Belastingplan 2018

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) heeft met belangstelling kennisgenomen van de Nota van wijziging bij het wetsvoorstel tot Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2018) (34 785) (hierna: Nota van wijziging) en van het wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 tot het geleidelijk uitsfaseren van de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld (34 819) (hierna: Wetsvoorstel uitsfasering Hillen-aftrek). De Nota van wijziging en het Wetsvoorstel uitsfasering Hillen-aftrek geven de Orde aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen. Tevens maakt de Orde van de gelegenheid gebruik om enkele opmerkingen te maken naar aanleiding van de schriftelijke antwoorden op vragen die zijn gesteld tijdens het wetgevingsoverleg van 30 oktober 2017 over het pakket Belastingplan 2018.

A. Nota van wijziging – aanpassing box 3

De Orde is verheugd dat met de voorgenomen aanpassingen het verschil tussen het werkelijke rendement en het forfaitaire rendement wordt verkleind. De voorgestelde aanpassingen laten echter

De Commissie Wetsvoorstellen van de NOB reageert gevraagd en ongevraagd op fiscaal relevante (wets)voorstellen (en het voortraject daarvan) vanuit de expertise van haar leden. Belangrijke toetsstenen zijn rechtszekerheid (waaronder terugwerkende kracht), verenigbaarheid met het recht, uitvoerbaarheid, effectiviteit en efficiëntie, regeldruk en gevolgen voor het investeringsklimaat.

1

onverlet dat er een vrij grote groep belastingplichtigen blijft bestaan die geconfronteerd wordt/blijft met een belastingdruk van meer dan 100% op het daadwerkelijke rendement.

Op p. 8 van de Nota van wijziging, laatste alinea, is vermeld “dat bij een box 3-vermogen van € 100.000 de druk circa 0,4% bedraagt, tegen circa 0,6% volgens het systeem 2017”. De Orde merkt op dat, ook onder het voorgestelde forfaitaire rendement, een belastingplichtige met een box 3-vermogen van € 100.000 die een spaarrente ontvang van 0,2%, nog steeds voor een forfaitair rendement wordt belast dat tienmaal zo hoog is als zijn werkelijke rendement, waarbij ondanks de vrijstelling en het proportionele 30%-tarief uiteindelijk een belastingdruk resulteert van ruim 200% op het werkelijke rendement. De uiterst lage rentestanden maken het huidige systeem met de vele ficties dan ook nog steeds kwetsbaar. De Orde verwijst in dit verband naar haar eerdere commentaren op het Belastingplan 2016 c.a., waarin meer in detail op deze problemen en risico's is ingegaan.

De Orde merkt op dat hoe langer het huidige (interim)systeem van kracht blijft, des te groter het gebrek aan een tegenbewijsregeling wordt gevoeld, veroorzaakt door de lange referentieperioden van de diverse benchmarks die samen het beleggings-normrendementsdeel van box 3 bepalen. Die lange referentieperioden impliceren een vertragingseffect, zoals ook door de staatssecretaris is erkend tijdens het AO van 27 oktober 2016 (Kamerstukken II 2016-2017, 34 552, nr. 28). De nadelige gevolgen van dat vertragingseffect - te hoge forfaitaire rendementpercentages omdat die zijn gebaseerd op gegevens uit een (te) ver verleden - zijn moeilijker te billijken als het systeem gedurende een lange reeks van aaneengesloten jaren van kracht blijft. De Orde stelt voor de staatssecretaris naar een duidelijke einddatum te vragen van het huidige (interim)systeem, alsmede te vragen daaraan de toezegging te verbinden dat tegenbewijs mogelijk wordt, indien die einddatum onverhoopt niet wordt gerealiseerd.

B. Wetsvoorstel uitfasering Hillen-aftrek

De Orde constateert dat de eigenwoningregeling in korte tijd (opnieuw) ten nadele van de belastingplichtigen wordt gewijzigd. Niet alleen verdwijnt op termijn de zogenoemde Hillen-aftrek, maar ook zal de eigenwoningrenteaftrek tegen het (nieuwe) eerste schijftarief van (afgerond) 37% versneld worden bereikt, met 3%-punt per jaar zoals in het regeerakkoord is aangekondigd. Al in 2023 zal voor het eerst het negatieve inkomen uit eigen woning tegen ten hoogste de eerste tariefschijf worden vergolden, in plaats van in 2042. Tot slot vervalt effectief per 1 januari 2018 de bijzondere regeling voor de restschuld eigen woning (art. 3.120a Wet IB 2001), terwijl menig eigen woning nog steeds ‘onder water staat’. Al met al ontstaat naar de mening van de Orde een onevenwichtig beeld, waarbij de rechtszekerheid van belastingplichtigen wordt geschonden. De Orde wijst op de mogelijkheid, teneinde het evenwicht tussen aftrek van kosten en belastbaarheid van inkomsten in de eigenwoningregeling te herstellen, om voortaan het volledige inkomen uit eigen woning, zowel positief als negatief, te belasten tegen het (nieuwe) eerste schijftarief van (afgerond) 37%. Hiermee wordt de pijn van de afschaffing van de Hillen-aftrek naar de mening van de Orde enigszins verzacht. De Orde stelt voor de staatssecretaris te vragen op deze mogelijkheid in te gaan.

C. Schriftelijke antwoorden WGO I – verdeling huwelijksvermogensgemeenschap

Voor de toepassing van art. 6 en 11, lid 4 t/m 7, SW 1956 dient te worden vastgesteld wat de omvang van het toetsvermogen (het relevante vermogen) is en wat de gerechtigdheid tot het toetsvermogen is van iedere echtgenoot (of samenwoner met notarieel samenlevingscontract) vóór het aangaan of wijzigen van de huwelijksvoorwaarden (of samenlevingscontract) en ná het aangaan of wijzigen van de huwelijksvoorwaarden (of samenlevingscontract). In de Nota naar aanleiding van het verslag is aangegeven dat dit in economische zin moet worden beoordeeld/ingevuld. De Orde zou graag bevestigd zien dat de omvang van het toetsvermogen en de (wijziging in) gerechtigdheid tot dat toetsvermogen, moet worden vastgesteld op basis van de waarde in het economische verkeer van de desbetreffende vermogensbestanddelen.

Tevens ziet de Orde graag het volgende bevestigd. Als blijkt dat op basis van de waarde in het economische verkeer een te grote waardeverschuiving heeft plaatsgevonden, waardoor art. 6 SW 1956 of art. 11 SW 1956 van toepassing is, dan moet de vermogensverschuiving pas fiscaal gewaardeerd worden op grond van art. 21 SW 1956 teneinde de verschuldigde schenk- of erfbelasting te kunnen berekenen. De Orde verwijst ter verduidelijking naar het voorbeeld uit onderdeel 13.3, punt 11, van haar commentaar van 6 oktober 2017 (pag. 24), waarop nog niet is ingegaan.

Voorbeeld

A en B zijn op koude uitsluiting gehuwd. A bezit de volgende vermogensbestanddelen:

- -Diversen 100
- -Woning (WEV) 500, de WOZ-waarde bedraagt 300

B bezit de volgende vermogensbestanddelen:

- -Diversen 80
- -Woning (WEV) 500, de WOZ-waarde bedraagt 700

A en B gaan een beperkte gemeenschap aan, waarbij alles wordt ingebracht behalve de woning op naam van A en woning op naam van B.

Op basis van de waarde in het economische verkeer van de woningen wordt de 50%-grens niet overschreden (het toetsvermogen is 1180 en zowel A als B hebben recht op 590). Op basis van de waarderingsvoorschriften in de SW 1956 wordt de 50%-grens wel overschreden door B (B was gerechtigd tot 780 en wordt gerechtigd tot 790). In deze situatie lijkt naar de mening van de Orde geen sprake te zijn van een vermogenstoename van de minstvermogende naar meer dan 50% van het toetsvermogen, zodat art. 6 SW 1956 niet van toepassing is en dus ook niet wordt toegekomen aan art. 21 SW 1956.

De Orde constateert dat het uitgangspunt van de wetgever is dat vermogensverschuivingen ten gevolge van huwelijksvoorwaarden niet leiden tot een fictieve schenking of erfrechtelijke verkrijging, mits de 50%-grens niet overschreden wordt. Uit voorbeeld 12 (MvT, p. 62) blijkt dat een facultatief eenzijdig finaal verrekenbeding werkend bij echtscheiding, tot heffing leidt wanneer de 50%-grens wordt overschreden. In de Nota naar aanleiding van het verslag, p. 40, wordt echter met betrekking tot dit voorbeeld opgemerkt, dat wanneer sprake is van een facultatief eenzijdig verrekenbeding dat uitsluitend werkt bij overlijden, art. 11, lid 3, SW 1956 van toepassing zal zijn.

De Orde is gelet op het uitgangspunt van de wetgever, van mening dat in dit geval art. 11, lid 4, SW 1956 zou moeten prevaleren boven art. 11, lid 3, SW 1956. Het is naar de mening van de Orde onlogisch om wel een vermogensverschuiving door wijziging van huwelijkse voorwaarden toe te staan tot 50% als dit tijdens leven geschiedt, maar een vermogensverschuiving tot 50% niet toe te staan wanneer deze plaatsvindt ten gevolge van een beding in de huwelijkse voorwaarden dat uitsluitend werkt bij overlijden. De Orde stelt het op prijs indien voormelde opmerking in de Nota naar aanleiding van het verslag wordt genuanceerd.

Gevraagd is om invorderingsrente te vergoeden over een teruggaaf van schenkbelasting op basis van analoge toepassing van art. 53 SW 1956. Dit verzoek wordt door de staatssecretaris afgewezen, omdat in situaties waarop art. 53 SW 1956 rechtstreeks van toepassing is, ook geen rente wordt vergoed. De teruggaaf van (onterecht geheven) schenkbelasting over de vermeende schenking op grond van art. 6 SW 1956 verschilt echter wezenlijk van een teruggaaf van (terecht geheven) schenkbelasting na inwerkingtreding van (bijvoorbeeld) een ontbindende voorwaarde. In de situatie waarin is geheven op grond van art. 6 SW 1956, heeft de vermeende vermogensverschuiving nooit plaatsgevonden en is de fictieve verkrijger dus niet verrijkt. Dit in tegenstelling tot een verkrijger die tot inwerkingtreding van de ontbindende voorwaarde daadwerkelijk eigenaar is geweest van het vermogensbestanddeel en dus tijdelijk verrijkt is geweest. De Orde doet de suggestie om de staatssecretaris nogmaals te vragen invorderingsrente te vergoeden over een teruggaaf van schenkbelasting op basis van analoge toepassing van art. 53 SW 1956 met inachtneming van het voorgaande.

De Orde suggereert om de staatssecretaris van Financiën om een reactie te vragen op de hiervoor genoemde punten.

Een afschrift van deze brief is heden verzonden aan de staatssecretaris van Financiën.

Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs,

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen